

Bu konferans, Balkanlar'da işçi sınıfının ortaya çıkışı, emek mücadeleleri ve sosyalizm konularını ele almayı amaçlamaktadır. Toplantının hareket noktası, kapitalist üretim tarzının özgül dinamikleri, emperyal güçler arasındaki nüfuz mücadeleleri ve etno-dinsel açıdan son derece bölünmüş bir demografik bağlamda rekabet eden milliyetçi hareketlerin, işçi sınıfı oluşumu ve sosyalizm mücadeleleri açısından Balkanlar olarak adlandırılan coğrafyada benzer ve karşılaştırılabilir koşullar yaratmış olduğudur.

Osmanlı İmparatorluğu'nda patlak veren 1908 Devrimi sonrasında ortaya çıkan Balkan Sosyalist Federasyonu girişimi ile 1920'lerdeki Balkan Komünist Federasyonu deneyimi, bu bölgede sol hareketlerin ortak tarihinin önemli yansımalarıdır. Konferansın amacı, on dokuzuncu yüzyılın son çeyreğinden başlayarak bu genel bağlam içinde işçi mücadeleleri ve örgütlenme girişimlerini, farklı yerelliklerde sosyalist hareketin oluşumunu, sosyalizmin başta milliyetçilik olmak üzere diğer siyasi ve ideolojik yönelimler karşısındaki konumlanışını değerlendirmeye çalışan araştırmacıları bir araya getirmektir.

DÜZENLEYEN KURUMLAR

Birleşik Metal-İş Sendikası

Centre for Southeast European Studies
Zentrum für Südosteuropastudien

Graz Üniversitesi,
Güneydoğu Avrupa
Çalışmaları Merkezi

ιστός
istos

istos yayın

Türkiye Sosyal Tarih
Araştırma Vakfı
(TÜSTAV)

ULUSLARARASI
KONFERANS

BALKANLARDA SOSYALİZM VE EMEK MÜCADELELERİ

İmparatorluklar Çağı ve
İki Savaş Arası Dönem
(1871 – 1939)

15 - 16 Kasım 2025
Türkan Saylan Kültür Merkezi
İzmir

1. GÜN - 15 KASIM 2025, CUMARTESİ

10:00 – 10:30: Açılış Konuşmaları

Florian Bieber (Graz Üniversitesi, Avusturya)

Özkan Atar (Birleşik Metal-İş Sendikası)

10:30 – 12:00: Panel I

Köylü Sorunu - Kırsalda Sosyalizm

Oturum Başkanı: Serkan Öngel

(Birleşik Metal-İş Sendikası & TÜSTAV)

Pelin Tığlay (Panteion Üniversitesi, Yunanistan)

Kırsal Bir Sosyalizm: Geç Osmanlı İmparatorluğu'nda

Makedo-Bulgar Aktivistler ve Köylü Sorunu

Anna Mandru (Birmingham Üniversitesi, İngiltere)

Tavizin Sınırları: Uzun 19. Yüzyılda Romanya Sosyalizmi

ve Köylü Sorunu

Alp Yücel Kaya (Ege Üniversitesi & TÜSTAV)

19. Yüzyıl Sonu ve 20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı

İmparatorluğu'nda Tarım Sorunu ve Devrimci

Hareketler

12:00 – 13:00: Öğle Arası

13:00 – 14:30: Panel II

İşçi Hareketi, Kadınlar ve Sosyalizm

Oturum Başkanı: Derya Özkaya

(Graz Üniversitesi, Avusturya & TÜSTAV)

Leda Papastefanaki

(Ioannina Üniversitesi, Yunanistan)

Yunanistan'da Kadınların Emek Mücadeleleri ve

Sosyalizm, 1871-1940

Stefo Benlisoy (İstanbul Teknik Üniversitesi & istos yayın)

Devrimci Sendikalizmden Bolşevizme Osmanlı Başkentinde Bir

İşçi Örgütünün Evrimi, 1909–1922

Sezgin Boynik (Rab-Rab Yayıncılık, Helsinki, Finlandiya) &

Tevfik Rada (Orta Avrupa Üniversitesi, Macaristan)

Sosyalist Fecri'nin Farklı Halleri: Makedonya'da İşçi

Hareketinin Bilinmeyen Tarihi, 1909–1920

14:30 – 15:00: Kahve Arası

15:00 – 16:30: Açılış Tebliği

Maria Todorova

(Illinois Urbana-Champaign Üniversitesi, Amerika)

Sosyalizmler ve Kuşakları

2. GÜN – 16 KASIM 2025, PAZAR

12:00 – 14:00: Panel III

Komintern Komünist Hareketin İnşası

Oturum Başkanı: Alp Yücel Kaya

(Ege Üniversitesi & TÜSTAV)

Burak Sayım (Basel Üniversitesi, İsviçre)

Denizaşırı Komünizm: Selanik, Odessa ve Komintern'in Güney

Bürosu

Florian Bieber (Graz Üniversitesi, Avusturya)

Beklenmedik Yerlerde Güçlü: İki Savaş Arası Yugoslavya'da

Komünist Parti Etkisi Paradoksu

Nikos Christofis (Thessaly Üniversitesi, Yunanistan)

Kıbrıs Komünist Partisi'nin Ortaya Çıkışı ve Evrimi, 1926–1940

Aykut Soner Alban

(ODTÜ – Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü)

“Prosfygokommounistis” Fenomeni: İki Savaş Arası Dönem

Yunanistan'ında Mülteci Radikalleşmesi

14:00 – 14:30: Kahve Arası

14:30 – 15:30: Panel IV

İdeoloji, Devrim ve Ulusal Mesele

Oturum Başkanı: Stefo Benlisoy

(İstanbul Teknik Üniversitesi & istos yayın)

Stefan Gužvica

(Yüksek Ekonomi Okulu, St. Petersburg, Rusya)

Lenin'den Önce Leninizm? Çeperdeki Devrimci Konjonktürü

Anlamak

Kostas Paloukis (Bağımsız Araştırmacı)

Avraam Benaroya: “Üç Şehirde Doğdum” – Sınırların Ötesinde

Bir Balkan Yaşamı

15:30 – 16:00: Kapanış Konuşması

Erol Ülker (Işık Üniversitesi & TÜSTAV)

Balkanlar Bağlamında Solun Tarihi ve Mete Tunçay'ın Mirası

Üzerine Bir Değerlendirme

16:00 – 17:00: Forum

Sosyalizmin Tarihi ve Balkan Çalışmalarının Geleceği